

HATÁRTALANUL!

Határtalanul! program

Szakmai beszámoló

Lebonyolítás ideje. 2023. október 4-6.

Létszám: 16 tanuló, 2 kísérő

Tanulmányi kirándulás célja:

Felvidék történelmi és kulturális emlékeinek megismerése, az ott élő magyarok sorsának, életének, más nemzetekkel való együttélésének megtapasztalása. Célkitűzés a nemzeti összetartozás érzésének kialakítása, elmélyítése, a nemzethez, mint közösséghez tartozás érzésének erősítése. Fejlődik a diákok toleranciája és együttműködési képessége.

Élménybeszámoló:

Előkészítő óra:

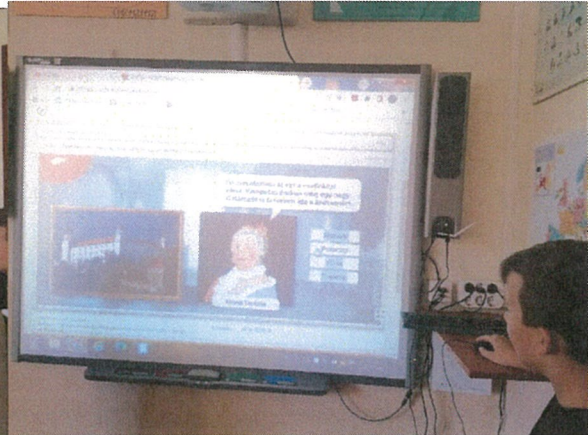
A ráhangolódást, az előkészítést tantermi keretek között valósítottuk meg. Osztályfőnöki és vizuális kultúra órán kaptak a gyerekek érdekes feladatokat, hogy még nagyobb kedvet kapjanak, a már addig is nagyon várt tanulmányi kiránduláshoz. Előzetes témakiosztást követően a tanulók csoportmunkában és kiscsoportokban beszámoltak a kutatómunkájuk eredményéről.

Az előkészítő órát a Barangoló digitális tartalomtár segítségével terveztük. Témák, feladatok: Tanulói kiselőadások keretében a kirándulás során felkeresett települések történelmi múltjával földrajzi elhelyezkedésével kapcsolatban. A turisztikai látványosságok előzetes megtekintése digitális tábla, tabletek felhasználásával interaktív órán. Kooperatív oktatás keretében előre kiadott a kirándulással kapcsolatos témakörök feldolgozása 3-4 fős csoportokban. Továbbá részletesen beszéltünk az elcsatolás történelmi okairól összefüggéseiről. Az előzőekben elsajátított ismeretanyag ellenőrzése történelmi és földrajzi teszt kitöltésével.

Interaktív feladatok megoldása, okosdoboz használata:

A gömöri tájat megcsodálva utunk Almágyra vezetett. Almágyon a hegy tetején egy árpádkori templomnál találkoztunk Farkas Ottóval. Medvesalja a történeti Gömör és Nógrád vármegye határán lévő mikrorégió. Ma területét átszeli a magyar-szlovák határvonal. A térséget hegyvonulatok ölelik körül, amelyek egy jól körülhatárolható katlant képeznek. A látvány lenyűgöző volt.

A Medves vonulata. Vizuálisan látható, hogy nincs határ.

Medvesalja

Farkas Ottó palóc író

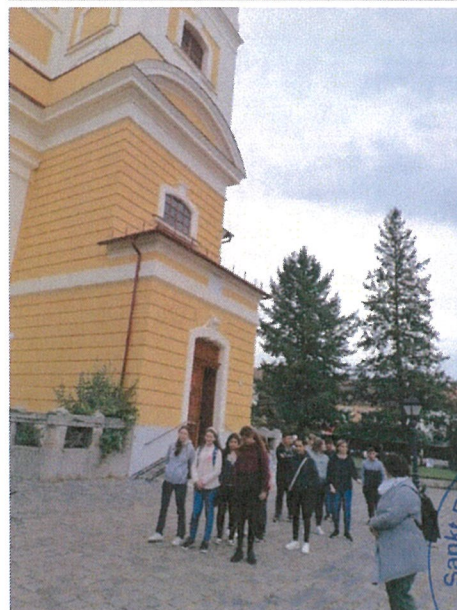
Farkas Ottó ennek a régióknak a történelmi múltjáról, földrajzi elhelyezkedéséről, a legendáiról, történetéről mesélt a gyerekeknek. Almágyról, Péterfaláról, Dobfenékről, Csevicérről, Óbástról, Egyházásbástról. A Betléri kastélyról, a Krasznahorkai várról és a grófokról, ..mesélt. A gyerekeket megajándékozta egy általa írt könyvvel.

A gömöri térséget átutazva értünk Rimaszombatba. Út közben nézhettük meg Ajnácskő várát, tatárjárás után kővára erősített erődöt Mikszáth Kálmán tollából ismerhetjük.

Utunk a Tompa Mihály Református Gimnáziumba vezetett, ahol kilencedikes gyerekekkel találkoztunk. A gyerekek az ismerkedés után bemutatták nekünk az iskolájukat, hogy ők nyelvi tagozatra járnak. Több órában tanulnak angolt.

A diákok elkísértek minket és bemutatták városukat. Meglátogattuk Tompa Mihály szobrát, aki a város szülötte. Ugyanabban a parkban a városháza előtt Petőfi Sándor szobra előtt is megálltunk, majd a főtérre mentünk. A főtéren Blaha Lujza szobrát csodáltuk meg a katolikus templom tövében, ő is a város szülötte.

A főtéren találkoztunk Misurák Henriettával, aki a vállalkozóként a virágtermesztés szépségeiről és nehézségeiről beszélt. Elmondta, hogy sajnos a holland virágtermesztők olcsóbb árúja a helyi termesztőket komoly nehézség elé állította, mert nehezen tudták felvenni a versenyt a külföldi termelőkkel. Saját célként tűzte ki a jó ízlés fejlesztését, mert sokan művirágot vásárolnak, ami további problémát okoz a termesztőknek. Sokat jár Magyarországra tanulni, árúért, kapcsolatai vannak a magyar termesztőkkel. Elmondása szerint 30 éve kezdte a munkát, azóta is elhivatott. Nem lankad a munkában, örömet okoz neki. A gyerekek megtapsolták, nagyon kedves volt velünk.

Rimabányán keresztül jutottunk el a szállásunkhoz Kokava Liniába, ahol meleg vacsorával vártak minket.

2. nap

Korai indulással utunk Kékkőre vezetett. A vár felújítás alatt van, de látogatható. Magyarország legjelentősebb várai közé tartozott. Az eredetileg gótikus vár 1137 körül épült. A törökök távoztása után a várat a Balassa-család visszaállította eredeti állapotába. Az emléktábla és a dombormű tanúsítja, hogy a Balassa család fészke volt. 1730-ban a Balassa-család a vár alsó részén egy barokk stílusú kastélyt épített. Azóta a kastély és a vár alakja úgyszólván nem változott. Megcsodáltuk a várból nyíló kilátást.

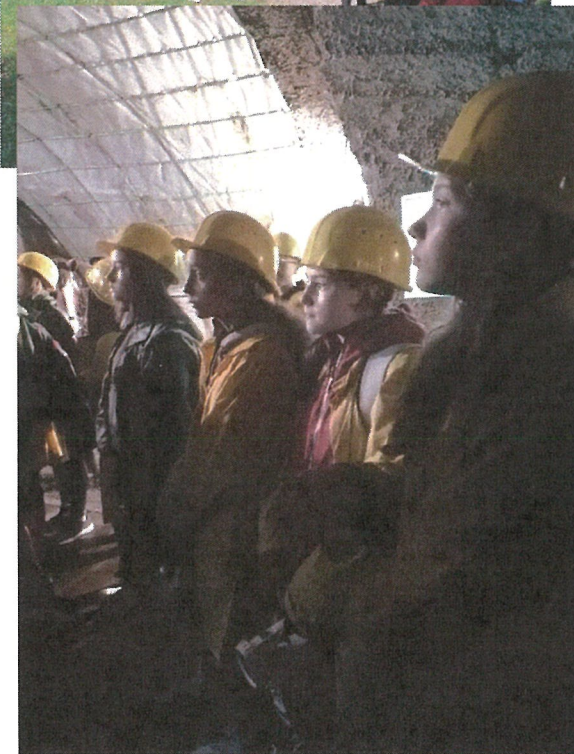

Majd Selmecebányára utaztunk. Selmecei-hegység 900-1000 m magas hegyei közti katlanban fekvő város teraszosan épült. A Világörökség része, a bányavárosok legszebbike. Gyönyörű, történelmi hangulatot árasztó óvárost ismertünk meg. A tatárjárás után IV. Béla német bányászokat telepített ide és szabad királyi várossá tette Selmecebányát. A középkor folyamán Európa leggazdagabb ezüst lelőhelyei közé tartozó Selmec első virágkorát a XIV. és a XV. században élte. A bányászat eleinte a gazdag helyi polgárság kezében volt

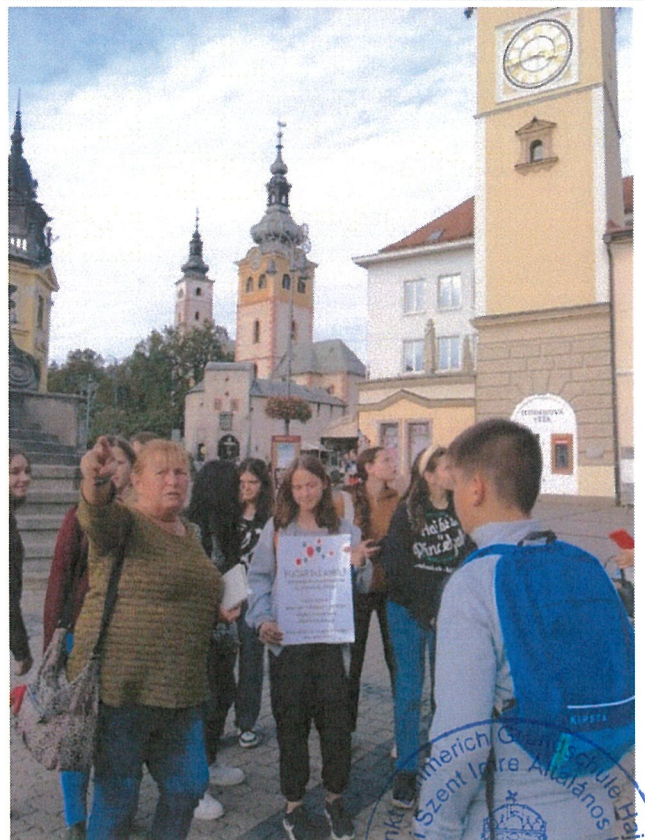
A város déli határán, a hajdani középkori bányák felett alakították ki a Szabadtéri Bányászati Múzeumot. A skanzenszerű területen régi bányász házakat, berendezéseket láthattunk, sőt még egy tárna, a Bertalan-akna is látogatható. Egy vezetett túrával a bánya mélyére mentünk, ahol az ércbányászatról hallottunk, annak jelenéről és jövőjéről, a felvidéki bányászatról és a bányavárosok életéről. Majd túráztunk az egyik tajch-hoz, bányatóhoz. Megkapó látványt nyújtott.

A délutáni órákban az Alacsony-Tátra és a [Nagy-Fátra](#) lábainál elterülő Besztercebányára utaztunk. 1920-as Trianoni békeszerződésig Magyarország része volt, melynek nyomait a mai napig felfedezhetjük. A település jelentősége annak köszönhető, hogy igen gazdag különböző ércekben, és két fontos kereskedelmi útvonal kereszteződésénél található.

A téren olyan épületek állnak, mint az Óratorony, Városháza, Thurzó-ház, Beniczky-ház, Püspöki palota, Ébner-ház.

A főtér déli oldalán álló Thurzó-ház ma múzeumként működik. A ház középkori alapokon épült, kétszintes reneszánsz palota. Földszintjén megnéztük az ún. zöld teremet, melynek mennyezet-, illetve falfreskóit a 15. század második felében festették. A freskókon Hunyadi Mátyás és Aragóniai Beatrix címereit, Mátyás királyt, bányászattal kapcsolatos, ill. bibliai témájú, figurális jeleneteket

3. nap

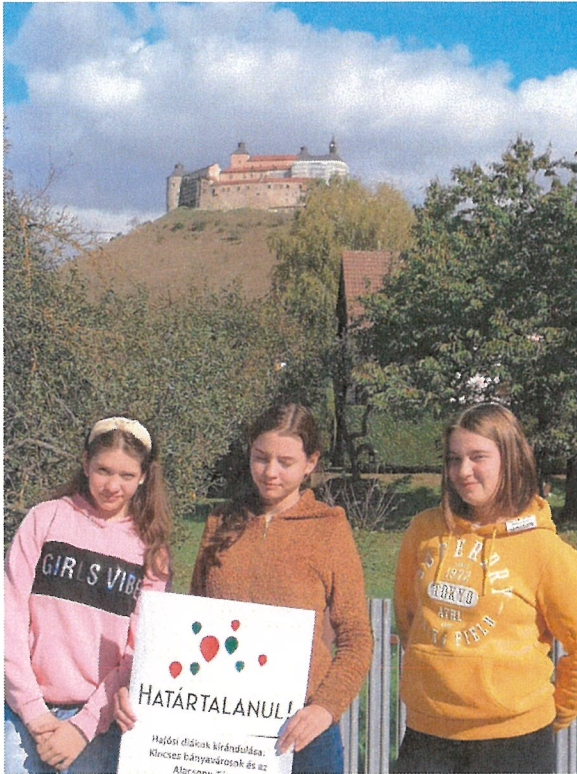
Korán indultunk első állomásunkra Betlérre. Az ősparkban díszleg szépséges kastélya, ahová Krasznahorka várából költöztek át az Andrássyak, s oly erős gyökeret vertek itt, hogy egészen a második világháború végéig, 1945-ig lakták. Így maradhatott meg régi berendezésének nagy része, híres vadásztrófea-gyűjteménye és barokk könyvtára is.

Idegenvezető vitte körbe a gyerekeket, és mesélt a kastély történetéről, látnivalókról.

Utunk Krasznahorkára vezetett. Mi utunk során sajnos nem tudtunk a várba bejutni, mert épp az odavezető utat újítták fel.

Domica a Szlovák-karszt tájegység legnagyobb, világméretű jelentőségű barlangja. Magyarországon található Baradla-barlanggal együtt 25 kilométer hosszú, összefüggő barlangrendszert alkot.

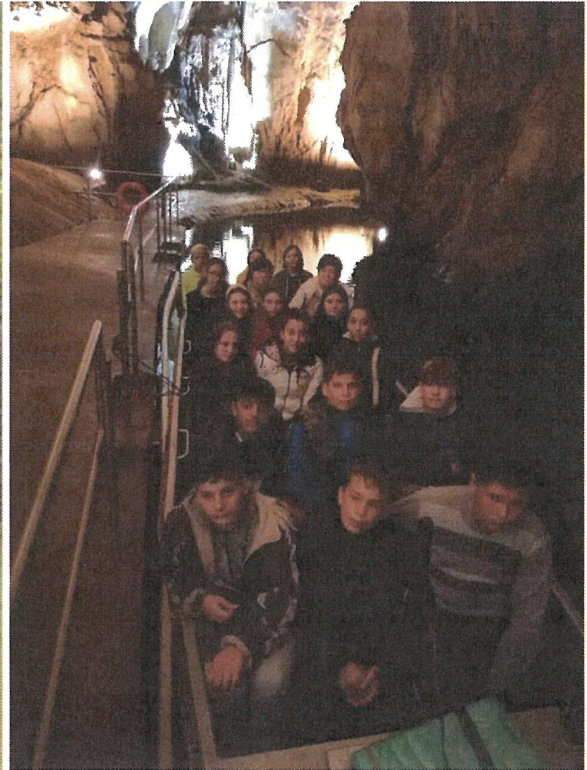

pagodaszerű álló cseppkő látható bennük.

A Domica-barlang nagy, tágas termeiről nevezetes, melyek közül kitűnik a Majko-dómban található Római-fürdőnek nevezett vízlépcsős tavacska, az Omladékos dóm, a Hangversenyterem, a Fazekasműhely, a Virágoskert. Ezeket a termeket gazdag cseppkőképződmények díszítik, számos vízlépcsős tavacska, hagyma alakú függő cseppkő és

A barlang érdekessége még, hogy 16 denevérfajta él itt. Alkalmunk nyílt arra, hogy csónakkal meglátogassuk a vízzel körbevett termeket. Nagy élmény volt, rendkívüli látványosság.

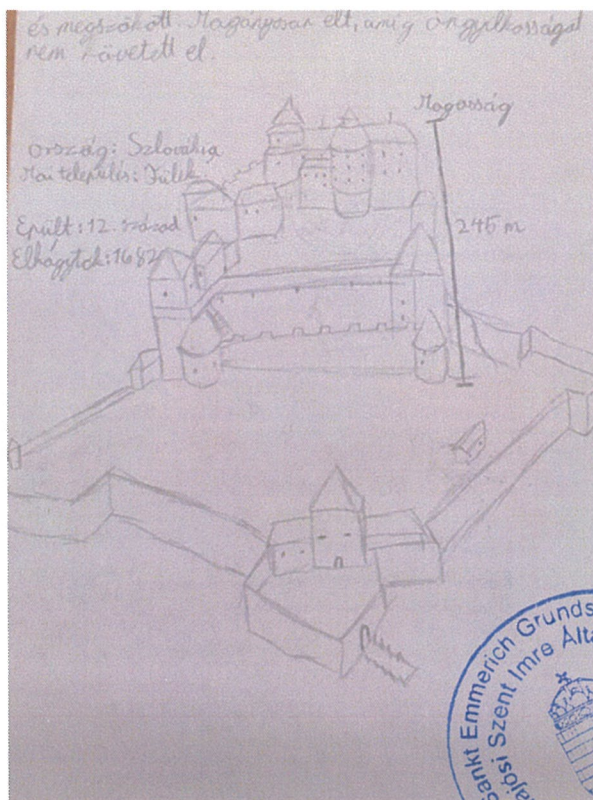
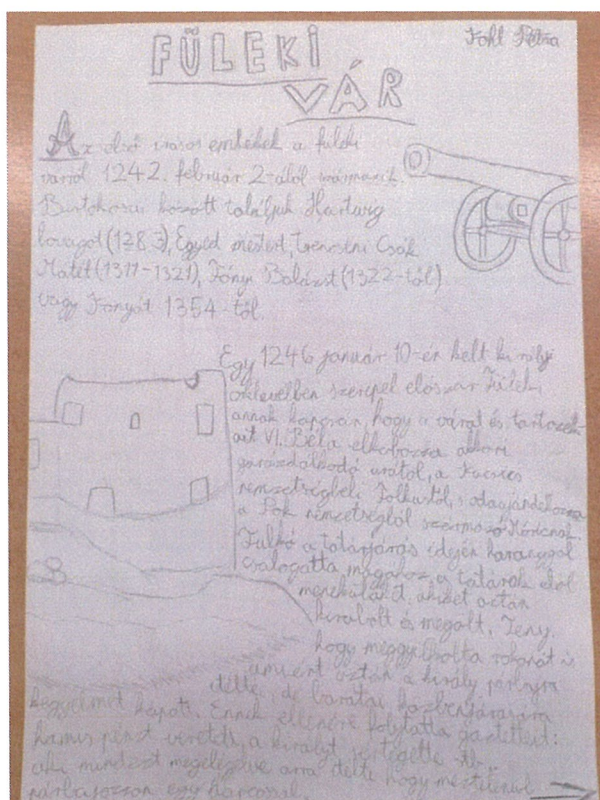

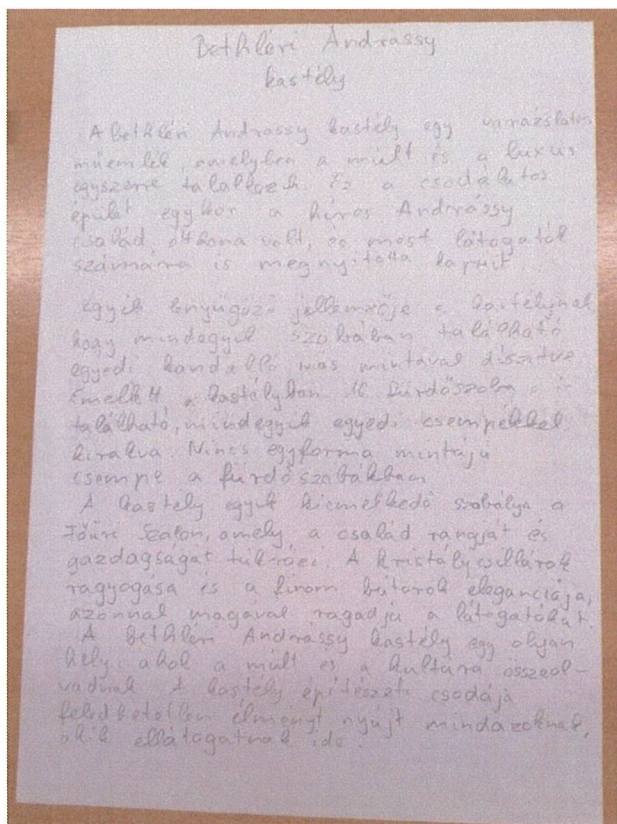
Értékelő szakasz:

Kirándulásunk a tanulói és szülői visszajelzések alapján nagyon jól sikerült. Már a buszon történő beszélgetések és az egyes napok értékelésénél is tapasztalhattuk, hogy a gyerekek rengeteg élménnyel gazdagodtak. A diákok külhoni magyarsággal kapcsolatos ismeretei is bővültek. A gyerekek megtapasztalhatták, hogy a határaikon kívül is élnek magyarok, akik magyar nyelven beszélnek. Több helyen megszólítottak bennünket ott élő magyar honfitársaink. A magyarokkal való találkozás során mindig érezhető volt a gyerekek számára, hogy mennyire örülnek az ottaniak, hogy az anyaországból érkezett turistákkal találkoztak, akikkel szívesen szóba elegyedtek. Különösen izgalmas volt a református gimnázium tanulóival való találkozás, hiszen velük a tanulásról, a diákéletéről tudtak beszélgetni, és szereztek információkat. Az első néhány alkalommal a gyerekek nem értették, hogy miért szólítanak meg minket. Miután tisztáztuk ennek az okát, már más szemmel néztek ezekre az alkalmakra és az egy nemzethez tartozás effajta megnyilvánulására.

Az utunk során meglátogatott települések és szülőtteik egykor jelentős szerepet töltek be az ország történelmében, a gyerekek felidézheték és bővíthetik magyar történelmi, irodalmi személyekről eddig megszerzett ismereteiket. Sok más tantárgyközi vonatkozásban is fejlődhetnek tanulóink. A gyerekekben tudatosodott, hogy milyen fontos történelmi és természeti kincsekkel rendelkező területet csatoltak el tőlünk a Trianoni békeszerződés során. Mindezek mellett a kirándulásnak közösségépítő szerepe sem hanyagolható el, hiszen osztályközösségünket erősíthettük meg. Tanulóink többféle módon összegezték élményeiket, tapasztalataikat.

A kirándulásról hazaérve osztályfőnöki órán értékelő tanórát tartottunk. Képvetítéssel és kvízzel elevenítettük fel a kirándulást. Kiselőadások, egyéni beszámolók színesítették az órát. A kísérő tanárok frontális előadásban foglalták össze, mennyire szolgálta az út az előzetesen megfogalmazott célokat. Vetélkedőt szerveztek a szerzett ismeretekből. Visszacatolás: Kiértékelő kérdőív kitöltése.

Témanap

Június 4-én délután témanapot tartottunk, melynek vezérfonala a nemzeti összetartozás volt.

Régel közös énekléssel kezdjük a napot.

A Határtalanul programban részt vett diákok kiscsoportos munkában rövid, képes prezentációkat készítettek a felkeresett városokról, nevezetességekről és élményeiről. Az előadásaikban kidomborították a magyarsággal kapcsolatos élményeiket mind a nevezetességekkel, történelmi értékekkel. A prezentáció során térképekkel, képekkel támasztották alá az elhangzottakat. Utána válaszoltak a diáktársakban

felmerült kérdésekre majd közösen megnéztük a kirándulók fényképeiből összeállított ízelítőt, kedvet csinálva az alsóbb évfolyamosok számára.

A nemzeti összetartozás jegyében zenetörténeti vetélkedőt szerveztünk.

Zenei fejtörő a témanapon

1.

Az UNESCO Nemzetközi Tanácsa **kinek a kezdeményezésére** emelte október 1-jét A ZENE VILÁGNAPJA rangjára?

Ez a nap a zeneművészet legnagyobb alakjaira emlékeztet, segíti a különböző kultúrák zenéinek jobb megismerését.

2. Melyik **zeneszerzőről** szól a vers?

Letakart billentyűkön zongorázott
s orgonált is az édes gyermek, aztán
a kegyes császárnői csókkal arcán,
kint a lakások között vacsorázott.

Apja, akár a majmot, mutogatta.
Óráit vették bécsi baronesszek.
S ha valahol egy karnagyság üres lett,
hogyan lehetne bejutni, azt kutatta.

3. Mi a **neve** a zenekarnak?

4. A juhokra, bányákra vigyázó pásztor legjobb barátja a fából készült, lyukakkal ellátott fúvós hangszere. Népi nyelven **tilinkónak** hívják. Te hogyan nevezted?

5. Melyik **háziállat** végez a hangszer nevével megegyező tevékenységet?

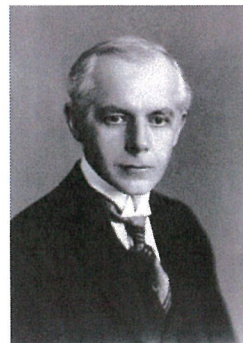
6. Sorolj fel öt darab szinkópa ritmusú szót!

7. Melyik **népdalban** hangzanak el a következő „tükörbenéző” szavak?
nav, ed, aroscav, őzssev, ereynek

8. Kit látsz a képeken?

9. Kit ábrázol a kép?

10. Melyik mű **szerzője nem** a 8. pontban látható személy?

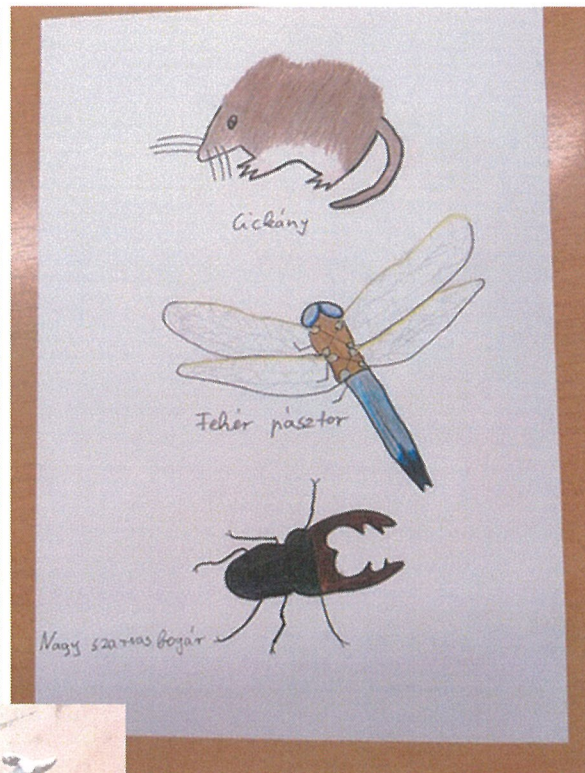
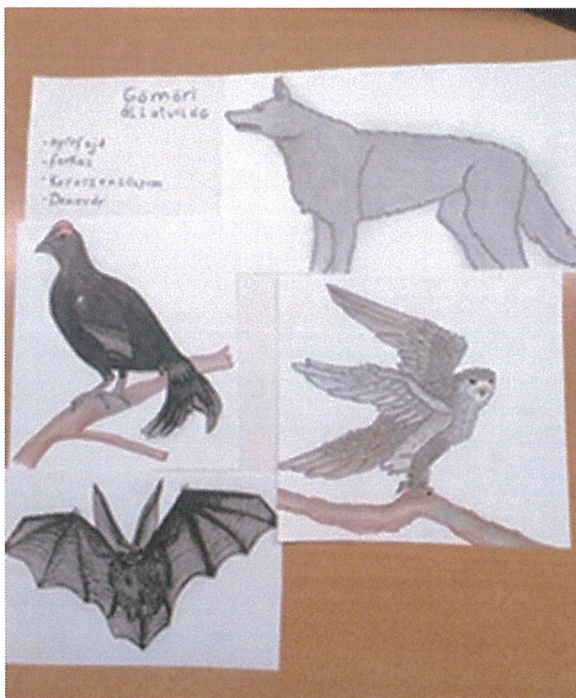

- Mátrai képek
- Kállai kettős
- Marosszéki táncok
- Este a székelyeknél
- Erdő közepében járok

11. Mi a **művészneve** a pécsi születésű Marsalkó Dávidnak?

12. **Melyik dalban** énekelnek egy síkidomról, annak az origójáról és egymással közeli kapcsolatban lévő emberekről?
Írd le az első versszak szövegét!

A vetélkedőt követően népdal feldolgozásokat énekeltünk. A délután további részében tájegység növény- és állatvilágáról készítettünk rajzokat.

Ezzel párhuzamosan kézműves foglalkozások keretében tehetik próbára ügyességüket tanulóink.

Mindezen tevékenységek elmélyítik diákjaink hazaszeretetét, hozzájárulnak, megerősítik a tanulmányút során szerzett tapasztalataikat a határon túl élő, de

HAT-KP-1-2023/1-001627

Kincses bányavárosok és az Alacsony-Tátra

egy sorsközösséget alkotó magyar nemzettel és a nemzeti összetartozással kapcsolatban. A napot a Himnusz eléneklésével zárjuk.

